

1. Aspirin je patrně nejúspěšnější lék všech dob a zdá se, že tento jednoduchý léčebný prostředek získávaný původně z dubové kůry má před sebou velkou budoucnost. Mnoho lidí užívá aspirin buď samotný, nebo v kombinaci s jinými utišujícími prostředky. Lidé postižení artritidou, kterým tento prostředek pomáhá při léčení zánětů a otoků kloubů, potřebují obvykle vyšší dávky, asi čtyři až osm gramů denně. V sedmdesátých a osmdesátých letech začali lékaři provádět pokusy, aby ověřili myšlenku, že zředění krve vyvolané aspirinem by mohlo pomáhat lidem ohroženým nebezpečnými sraženinami v krvi. Při silném předávkování by se však objevily nejen příznaky otravy, ale i duševní poruchy, např. halucinace, oslabení koncentrace a poruchy spánku.

- a) V první větě textu určete slovní druhy.
- b) V tvarech slov: *kůry*, *kloubů* rozlište tvaroslovný základ a formant (koncovku).
- c) Vyhledejte ve druhém a třetím souvětí textu složené a jednoduché slovesné tvary.
- d) V posledním souvětí určete gramatické kategorie jmen a sloves.
- e) V první větě textu vyhledejte adjektiva, určete jejich stupeň a ta, která se dají stupňovat, vystupňujte.
- g) Vyhledejte v textu určité číslovky, určete jejich druh a typ skloňování.
- h) Vyhledejte v textu kondicionály a určete jejich druh, u posledního z nich všechny gramatické kategorie.
- ch) Slovesa 2. a 3. věty textu zařaďte ke třídám a vzorům.
- i) Vyhledejte v textu modální nebo fázová slovesa.
- j) Utvořte přechodník přítomný slovesa *užívat* a přechodník minulý slovesa *objevit*. Jaké časy při užití ve větě vyjadřují.
- k) Utvořte jednoduchou formu rozkazovacího způsobu slovesa *užívat* a opisnou formu téhož slovesa pro 3.os. j.č.
- l) Převeďte do pasiva větu: *V 70. a 80. letech lékaři prováděli pokusy.*

2. Experimentátor prokázal, že osoba, která se dlouho a soustředěně dívala na malou minci, byla schopna zanechat na fotografické desce obraz kulatého, pravidelného kroužku.

- a) Proveďte grafický rozbor souvětí.
- b) Ve druhé vedlejší větě určete větné členy.
- c) V první vedlejší větě určete druhy přívlastků.
- d) Uveďte, která slova nejsou členy skladebních dvojic.
- e) Vypište všechny několikanásobné členy a určete významový poměr mezi nimi.
- f) Určete slovní druhy plnovýznamové a neplnovýznamové.
- g) U slovesa *prokázal* určete mluvnické kategorie.
- h) Jaké mluvnické kategorie určíte u slovesného tvaru *zanechat*?
- i) Zařaďte slovesa ke třídám a vzorům.

3. Extrakty z listů jinanu se prodávají buď ve formě kapek nebo potahových tablet. Jsou dlouhodobě dobře snášeny někdy však musíme léčbu přerušit pro zažívací potíže alergické reakce kůže bolesti hlavy a bušení srdce. Jinan prastarý posel z dávnověku přináší prospěch a užitek současnému člověku.

- a) Doplňte do textu čárky a zdůvodněte jejich užití.
- b) V poslední větě textu určete větné členy.
- c) V poslední větě textu graficky zaznamenejte větné vztahy.
- d) Uveďte, která slova nejsou členy skladebních dvojic.
- e) Určete slovní druhy.
- f) Určete gramatické kategorie u ohebných slovních druhů v první větě.

4. Coco Chanel byla inteligentní a houževnatá nekonformní žena, obdařená přirozeným talentem. Nemilovala ženy, a přesto je skvěle oblékala. Na počátku století se stala přítelkyní a múzou velkého okruhu umělců a intelektuálů a její věhlas vzrostl za první světové války.

- a) V první větě textu určete druh přívlastků.
- b) Naznačte graficky stavbu prvního souvětí textu.
- c) Určete větné členy v první větě druhého souvětí textu.
- d) Ve druhém souvětí určete druhy přísudků.
- e) Vyhledejte v textu slovesa plnovýznamová. Jakou funkci plní slovesa *byla* a *stala se*.
- f) Tvar slovesa *vzrostl* převed'te do tvaru kondicionálu přítomného a minulého.
- g) Určete gramatické kategorie slovesa *vzrostl* a vytvořte tvar futura.
- h) V první větě textu určete gramatické kategorie adjektiv.
- ch) Ve druhém souvětí určete slovní druhy.
- i) V prvním souvětí vyhledejte adverbium a určete, zda se dá stupňovat.
- j) Ve druhém souvětí vyhledejte zájmeno, určete jeho druh.

5. Zateplené městské domy s vlhkostí jež je v nich udržována dvojitými okny se stávají pro rozmnožování exotických druhů živočichů vynikajícím prostředím a proto zde nacházíme různé nové teplomilné pavouky a broučky kteří se chovají jako by tady byli doma.

1. Doplňte interpunkci.
2. Určete počet hlavních a vedlejších vět.
3. Určete druh souvětí.
4. Ve větě souvětí: *...a proto zde nacházíme různé nové teplomilné pavouky a broučky* ... určete větné členy.
5. V první větě souvětí určete druh přísudku.
6. U slovesného tvaru *je udržována* určete gramatické kategorie.
7. Vyhledejte tvar kondicionálu a určete jeho druh.
8. Vypište všechny jednoduché slovesné tvary a napište je.
9. Ve druhé větě souvětí určete druh zájmen.
10. U adjektiva *exotických* určete gramatické kategorie.
11. Vytvořte 1.pl. substantiv: *živočichů, pavouky, broučky*.